

TÜRK STANDARDI TASARISI
DRAFT TURKISH STANDARD

tst 2946
Revizyon

ICS 61.060

**AYAK GİYECEKLERİ – BOT – AĞIR ŞARTLarda
KULLANILAN**

Footwear – Boots – Heavy duty

I. MUTALAA
2012/90811

Bu tasarıya görüş verilirken, tasarı metni içerisinde kullanılan kelime ve/veya ifadelerle ilgili olarak bilinen patent hakları hususunda tarafımıza bilgi ve gerekli dokümanın sağlanması da göz önünde bulundurulmalıdır.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi No.112 Bakanlıklar/ANKARA

İçindekiler

0	Giriş	1
1	Kapsam	1
2	Atıf yapılan standard ve/veya dokümanlar.....	1
3	Terimler ve tarifler	3
3.1	Ağır şartlarda kullanılan bot	3
4	Sınıflandırma ve özellikler.....	3
4.1	Sınıflandırma.....	3
4.2	Özellikler	4
4.3	Hatalar.....	9
4.4	Boyut ve toleranslar	9
4.5	Özellik, muayene ve deney madde numaraları	9
5	Numune alma, muayene ve deneyler.....	11
5.1	Numune alma	11
5.2	Muayeneler	11
5.3	Deneyler.....	11
5.4	Değerlendirme	15
5.5	Muayene ve deney raporu	15
6	Piyasaya arz	15
6.1	Ambalajlama	15
6.2	İşaretleme	15
7	Çeşitli hükümler.....	15
	Yararlanılan kaynaklar	16

Ön söz

- Bu tasarı, Türk Standardları Enstitüsü Tekstil İhtisas Kurulu'na bağlı TK34 Tekstil Teknik Komitesi'nce TS 2946: 1992'nin revizyonu olarak hazırlanmıştır.
- Bu standard tasarımının kabulü ile TS 2946:1992 ve TS 9186:1991 iptal edilecektir.

Ayak giyecekleri – Bot – Ağır şartlarda kullanılan

0 Giriş

Bu standartda askeri ve güvenlik hizmetleri gibi ağır şartlarda kullanılan botların farklı sınıfı, tip ve türleri verilerek hem kişilik ve hem de yazılık botlar için özellikler belirtilmiştir. Su geçirmez deri, su geçirmez kumaş ve astar kullanılan botlar kiş mevsiminde, normal deri, normal kumaş kullanılan ve astarsız olan botlar ise yaz mevsiminde kullanılmak üzere tasarımlanmış bottlardır.

1 Kapsam

Bu standart, ağır şartlarda kullanılan botların tarifini, sınıflandırmasını, özelliklerini, numune alma, muayene ve deneyleri ile piyasaya arz şeklini kapsar.

2 Atıf yapılan standard ve/veya dokümanlar

Bu standartta diğer standart ve/veya dokümanlara atıf yapılmaktadır. Bu atıflar metin içerisinde uygun yerlerde belirtilmiş ve aşağıda liste hâlinde verilmiştir. * işaretli olanlar bu standartın basıldığı tarihte İngilizce metin olarak yayımlanmış olan Türk Standardlarıdır.

TS No	Türkçe adı	İngilizce adı
TS 251	Dokunmuş kumaşlar - Birim uzunluk ve birim alan kütlesinin tayini	Determination of mass per unit length and mass per unit area of woven fabrics
TS 257 EN 20811	Tekstil kumaşları - Su geçirmezlik tayini hidrostatik basınç deneyi	Textiles fabrics.- Determination - Hydrostatic pressure test
TS 259 EN 24920	Tekstil - Kumaşlar - Yüzey ıslanmasına karşı direncin tayini (püskürme Metodu)	Textiles, determination of resistance to surface wetting (spray test) of fabrics
TS 2827 ISO 2781	Vulkanize kauçuk - Yoğunluk tayini	Rubber, vulcanized; determination of density
TS 2859-1	Muayene ve deney için numune alma metotları - Nitel özelliklere göre - Bölüm 1: Parti parti muayene için kabul kalite sınırına göre (AQL) indekslenmiş numune alma programları	Sampling procedures for inspection by attributes - Part 1: Sampling schemes indexed by acceptance quality limit (AQL) for lot-by-lot inspection
TS 3248	Pamuk/Naylon Kolan	Cotton/Nylon webbing
TS 4117 EN ISO 2589	Deri - Fiziksel ve mekanik deneyler - Kalınlık tayini	Leather - Physical and mechanical tests - Determination of thickness
TS 4118-2 EN ISO 3377-2	Deri - Fiziksel ve mekanik deneyler - Yırtılma yükü tayini - Bölüm 2: Çift kenar yırtığı	Leather – Physical and mechanical tests; Determination of tear load - Part 2: Double edge tear
TS 4125 EN ISO 4047	Deri - Toplam sülfat külü ve suda çözünmeyen sülfat külü tayini	Leather - Determination of sulphated total ash and sulphated water- Insoluble ash
TS 4460 EN ISO 105-B04	Tekstil - Renk haslığı deneyleri - Bölüm B04: Yapay hava şartlarına karşı renk haslığı: Xenon ark lambası ile soldurma deneyi	Textiles - Tests for colour fastness - Part B04: Colour fastness to artificial weathering: Xenon arc fading lamp test
TS 4698 ISO 34-1	Lastikler ve termoplastikler - Yırtılma mukavemeti tayini Bölüm 1: Şerit, açık ve ay şeklinde deney parçalar ile	Rubber, vulcanized or thermoplastic - Determination of tear strength - Part 1: Trouser, angle and crescent test pieces
TS 4739	Tekstil liflerinin tanınması metotları	Methods of identification of textile fibers
TS 5553	Botlar - Numaralandırma Sistemi	Shoes - Sizes

TS No	Türkçe adı	İngilizce adı
TS EN 530*	Koruyucu giyecik malzemelerinin aşınma dayanımı - Deney metotları	Abrasion resistance of protective clothing material - Test methods
TS EN 14362-1*	Tekstil - Azo boyar maddelerden oluşan aromatik aminler için tayin metotları - Bölüm 1:Ekstraksiyon gerekmeksizin elde edilebilen kullanılmış belirli azo boyar maddelerin tespiti	Textiles - Methods for determination of certain aromatic amines derived from azo colorants - Part 1: Detection of the use of certain azo colorants accessible with and without extracting the fibres
TS EN 14362-3	Tekstil - Azo boyar maddelerden türetilen belirli aromatik aminlerin tayini için yöntemler - Bölüm 3: 4-aminoazobenzzen açığa çıkarabilen belirli azo boyar maddelerin kullanımının tespiti	Textiles - Methods for determination of certain aromatic amines derived from azo colorants - Part 3: Detection of the use of certain azo colorants, which may release 4-aminoazobenzene
TS EN 31092	Tekstil - Fizyolojik özelliklerin tayini - Kararlı şartlarda ısıl direncin ve su buharına karşı direncin ölçülmesi (buğuya karşı kırınmış kızgın plaka deneyi)	Textiles- determination of physiological properties, measurement of thermal and water-vapour resistance under steady-state conditions (sweating guarded-hotplate test)
TS EN ISO 105 C06	Tekstil - Renk haslığı deneyleri - Bölüm C06: Evsel yıkamaya ve ticari müesseselerde yıkamaya karşı renk haslığı	Test for colour fastness - Part C06: Colour fastness to domestic and commercial laundering
TS EN ISO 105-X12	Tekstil - Renk haslığı deneyleri - Bölüm X12: Sürtmeye karşı renk haslığı tayini	Textiles - Tests for colour fastness - Part X12: Colour fastness to rubbing
TS EN ISO 2062	Tekstil - Paketlerden alınan iplikler - Tek iplığın kopma mukavemetinin ve kopma uzamasının tayini	Textiles - Yarns from packages - Determination of single-end breaking force and elongation at break using constant rate of extension (CRE) tester
TS EN ISO 3071	Tekstil - Sulu özütte pH tayini	Textiles - Determination of pH of aqueous extract
TS EN ISO 3376	Deri - Fiziksel ve mekanik deneyler - Çekme mukavemeti ve uzama yüzdesinin tayini	Leather - Physical and mechanical tests - Determination of tensile strength and percentage extension
TS EN ISO 3759	Tekstil - Boyut değişmesinin tayini deneyleri için kumaş deney numunesi parçaları ve giysilerin hazırlanması, işaretlenmesi ve ölçülmesi	Textiles - Preparation, marking and measuring of fabric specimens and garments in tests for determination of dimensional change
TS EN ISO 4045	Deri - Kimyasal deneyler - pH tayini	Leather - Chemical tests - Determination of pH
TS EN ISO 4048	Deri - Kimyasal deneyler - Diklorometanda çözünen madde ve serbest yağ asidi muhtevasının tayini	Leather - Chemical tests - Determination of matter soluble in dichloromethane and free fatty acid content
TS EN ISO 5077	Tekstil - Yıkama ve kurutmadan sonra boyut değişmesinin tayini	Textiles - Determination of dimensional change in washing and drying
TS EN ISO 6330	Tekstil - Tekstil deneyleri için - Ev tipi çamaşır makinesi ile yıkama ve kurutma işlemleri	Textiles - Domestic washing and drying procedures for textile testing
TS EN ISO 6508-1	Metalik malzemeler- Rockwell sertlik deneyi- Bölüm 1: Deney metodu (A, B, C, D, E, F, G, H, K, N, T skalaları)	Metallic materials - Rockwell hardness test - Part 1: Test method (scales A, B, C, D, E, F, G, H, K, N, T)
TS EN ISO 11640	Deri - Renk haslığı deneyleri - İleri geri sürtme çevrimlerine karşı renk haslığı	Leather - Tests for colour fastness - Colour fastness to cycles of to-and-fro rubbing

TS No	Türkçe adı	İngilizce adı
TS EN ISO 13287	Kişisel koruyucu donanım - Ayakkabılar – Kayma direnci için deney metodu	Personal protective equipment - Footwear - Test method for slip resistance
TS EN ISO 14268	Deri - Fiziksel ve mekanik deneyler - Su buharı geçirgenliğinin tayini	Leather - Physical and mechanical tests - Determination of water vapour permeability
TS EN ISO 17075*	Deri - Kimyasal deneyler - Krom VI tayini	Leather – Chemical tests – Determination of chromium(VI) content
TS EN ISO 17234-1 *	Deri - Boyalı derilerde bazı azo boyar maddelerinin tayini için kimyasal deneyler - Bölüm 1: Azo boyar maddelerinden elde edilen aromatik aminler için tayin	Leather - Chemical tests for the determination of certain azo colorants in dyed leathers – Part 1: Determination of certain aromatic amines derived from azo colorants
TS EN ISO 17234-2 *	Deri - Boyalı derilerde bazı azo boyayıcılarının tayini için kimyasal deneyler - Bölüm 2: 4-aminoazobenzen tayini	Leather – Chemical tests for the determination of certain azo colorants in dyed leathers – Part 2: Determination of 4-aminoazobenzene
TS EN ISO 19952	Ayak giyecekleri - Sözlük	Footwear - Vocabulary
TS EN ISO 20344	Kişisel koruyucu donanım – Ayak giyecekleri için deney metodları	Personal protective equipment – Test methods for footwear
TS ISO 48	Kauçuk - Vulkanize edilmiş veya termoplastik - Sertlik tayini (10 IRHD – 100 IRHD sertlik aralığı)	Rubber, vulcanized or thermoplastic - Determination of hardness (Hardness between 10 IRHD and 100 IRHD)

3 Terimler ve tarifler

Bu standardın amaçları için TS EN ISO 19952'de ve aşağıda verilen terimler ve tarifler uygulanır.

3.1 Ağır şartlarda kullanılan bot

Ağır şartlarda kullanılan bot, sayısı deriden veya deri-kumaş karışımından mamul, sentetik tabanlı, askeri, güvenlik ve benzer ağır hizmet şartlarında görev yapan personelin kullanımına uygun, aynı zamanda giym rafaklı ve hareket kolaylığı sağlamak üzere tasarlanmış ayak giyeceğidir.

Not – Bu standard metninde bundan sonra "Ağır şartlarda kullanılan bot" ifadesi yerine "Bot" kelimesi kullanılmıştır.

4 Sınıflandırma ve özellikler

4.1 Sınıflandırma

4.1.1 Sınıflar

Botlar sayada kullanılan malzeme cinsine göre;
 Sınıf 1 – Tamamı su geçirmez deriden mamul,
 Sınıf 2 – Tamamı deriden mamul,
 Sınıf 3 – Su geçirmez deri ve su geçirmez kumaştan mamul ve
 Sınıf 4 – Deri ve kumaştan mamul
 olmak üzere dört sınıftır.

4.1.2 Tipler

Botlar taban malzemesi cinsine göre;
 Tip 1 – Tabanı tek yoğunluklu kauçuk,
 Tip 2 - Tabanı çift yoğunluklu kauçuk,
 Tip 3 – Tabanı tek yoğunluklu poliüretan ve
 Tip 4 – Tabanı poliüretan-termopolüretan
 olmak üzere dört tiptir.

4.1.3 Türler

Kullanılan astar malzemesinin cinsine göre;

Tür 1 – Su buharı geçirgenliği olan su geçirmez kumaş ile astarlı,

Tür 2 – Kumaş ile astarlı ve

Tür 3 – Astarsız

olmak üzere 3 türdür.

4.2 Özellikler

4.2.1 Genel özellikler

4.2.1.1 Gözle incelendiğinde, her işlemi bitirilmiş bir bot çiftinin tekleri arasında herhangi bir görünüm, şekil ve renk farkı olmamalıdır.

4.2.1.2 Botlarda herhangi bir kesik, delik, çatlak, yırtık, kötü koku, kir, deformasyon vb kullanımı veya görünümü etkileyen kusur bulunmamalıdır.

4.2.1.3 Bot tabanları enjeksiyon veya direk vulkanitasyon yöntemiyle yapılmış ve taban iplukla birlikte yekpare olarak kalıplanmış olmalıdır.

4.2.1.4 Botun dış kısmında madeni parçalar kullanılmışsa, madeni parçalar ya paslanmaz malzemeden yapılmalı, ya da paslanmayacak şekilde boyanmalı veya okside edilmelidir. Madeni kısımlarda herhangi bir çapak, sivri veya keskin kenar vb kusur bulunmamalıdır.

4.2.1.5 Saya dikişleri muntazam olmalı, çift dikişler birbirine paralel olmalıdır. Dikiş uçları bittiş ve başlangıç yerlerinde pekiştirilmiş, kopan dikiş uçları en az 1 cm geriden başlayarak dikilmiş ve sarkan dikiş ipliği uçları temizlenmiş olmalıdır.

4.2.1.6 Botlar modaya ve istege bağlı olarak çok çeşitli malzemeyle ve yapım şekilleriyle üretililebilir ancak üretimde kullanılan malzemelerin asgari fiziksel ve kimyasal özellikleri Madde 4.2.2'deki gibi olmalıdır.

4.2.2 Fiziksel ve kimyasal özellikler

4.2.2.1 Botların sayalarında kullanılan derinin fiziksel ve kimyasal özellikleri Çizelge 1'deki gibi olmalıdır.

Çizelge 1 – Saya derisi özellikleri

ÖZELLİKLER	İSTENİLEN DEĞERLER	
	Su geçirmez deri (Sınıf 1 ve Sınıf 3)	Deri (Sınıf 2 ve Sınıf 4)
Cinsi	Sırçalı vidala	Sırçalı vidala
Boya şekli	Dolap boyalı	Dolap boyalı
Saya yüz kısmında deri kalınlığı, en az, mm	2,2	2,2
Saya burun kısmında deri kalınlığı, en az, mm	1,7	1,7
Kopma mukavemeti, en az, N/mm ²	20	20
Kopma anında uzama, en az, %	40	40
Yırtılma mukavemeti, en az N	140	140
Yağ miktarı, %	3-15	3-15
Su penetrasyonu, en az, h	2	-
Su absorpsiyonu, en çok, %	30	-
Çatlamanın görülmeyeceği esneme sayısı, en az	100,000	100,000
pH değeri, en az	3	3
Su buharı geçirgenliği ¹⁾ , en az, mg/cm ² h	4,5	-
Sürtmeye karşı renk haslığı, en az		
- Kuru keçe ile	3	3
- Yağ keçe ile	3	3
Toplam sülfat külü, en çok, %	9	9
Krom (VI)	Bulunmamalı	
Azo boyar madde	Bulunmamalı	

¹⁾Sadece Tür 1 botlarda aranacaktır.

4.2.2.2 Botların saya dış kısımlarında kullanılan kumaşın fiziksel ve kimyasal özellikleri Çizelge 2'deki gibi olmalıdır.

Çizelge 2 – Saya kumaşı özellikleri

ÖZELLİKLER	İSTENİLEN DEĞERLER	
	Su geçirmez kumaş (Sınıf 3)	Kumaş (Sınıf 4)
Cinsi	Poliamid 6,6	Poliamid 6,6
Doku	Dokunmuş, PU kaplamalı	Dokunmuş
Birim alan kütlesi, en az g/m ²	300	280
Kopma mukavemeti, en az, N -çözgү -atkı	2800 2200	2700 2100
pH değeri	5-9	5-9
Yüzey ıslanmasına karşı direnç, en az	4	4
Yıkamadan sonra boyut değişimli, en çok, % -çözgү -atkı	3 3	3 3
Yüzey aşınma dayanımı (Martindale)	5000 devir sonunda iplik kopması olmamalı	5000 devir sonunda iplik kopması olmamalı
Yıkamaya karşı renk haslığı, en az - Renkteki değişim (solma) - Akma (kırılma)	4-5 4	4-5 4
Sürtmeye karşı renk haslığı, en az -Kuru -Yaş	4 3-4	4 3-4
Hava şartlarına karşı renk haslığı, en az	4	4
Azo boyar madde	Bulunmamalı	

4.2.2.3 Saya astarlarının fiziksel ve kimyasal özellikleri Çizelge 3'teki gibi olmalıdır.

Çizelge 3 – Saya astar kumaşı özellikleri

ÖZELLİKLER	İSTENİLEN DEĞERLER		
	Tür 1 Su buharı geçirgenliği olan kumaş	Tür 2 Kumaş	Tür 3 Saya burun kısmı astar kumaşı
Cinsi	En az üç katmanlı, su buharı geçirgenliği sağlayan membran lamineli kumaş	Sünger lamineli dokusuz kumaş	Dokunmuş kumaş
Malzeme	<ul style="list-style-type: none"> - Ayak tarafındaki katman: en az % 85 poliamid - İkinci katman: polyester - Membran: PTFE, PES - Deri tarafındaki katman: poliamid 	Poliamid veya polyester veya poliamid-polyester karışımı	Pamuk
Birim alan kütlesi, en az g/m ²	430	300	400
Yüzey aşınma direnci (Martindale)			
-Kuru	200,000 devir sonunda iplik kopması olmamalı	25,600 devir sonunda iplik kopması olmamalı	-
-Yaş	50,000 devir sonunda iplik kopması olmamalı	12,800 devir sonunda iplik kopması olmamalı	-
Su geçirmezlik, en az, mm su sütunu,	10,000	-	-
Kaynak bandı uygulanmış dikiş yerlerinde su geçirmezlik, en az, mm su sütunu,	10,000	-	-
Su buharı geçirmeye karşı koyma direnci (R_{et}), en çok, m ² Pa/W	25	-	-
İsıl direnç değeri (R_{ct}), en az, m ² K/W	55×10^{-3}	-	-
pH değeri, en az	5-9	5-9	5-9
Azo boyar madde	Bulunmamalı		

4.2.2.4 Bot tabanlarının fiziksel ve kimyasal özellikleri Çizelge 4'teki gibi olmalıdır.

Çizelge 4 - Taban özellikleri

ÖZELLİKLER	TİP 1	TİP 2	TİP 3	TİP 4
Malzeme	Tek yoğunluklu kauçuk	Çift yoğunluklu kauçuk	Tek yoğunluklu poliüretan	Poliüretran/ter mopolüretan
Yoğunluk, gr/cm ³				
Tip 1 ve Tip 3 tek katman	1-1,18	-	0,50-0,70	-
Tip 2 ve Tip 4				
-ara katman	-	0,4-0,8	-	0,30-0,50
-dış katman	-	1,1-1,25	-	1,05-1,25
Aşınma miktarı, en çok, mm ³				
Tip 1 ve Tip 3 tek katman	120	-	200	-
Tip 2 ve Tip 4				
-ara katman	-	-	-	-
-dış katman	-	140	-	150
Yırtılma mukavemeti, en az, kN/m				
Tip 1 ve Tip 3 tek katman	8	-	8	-
Tip 2 ve Tip 4, dış katman	-	8	-	8
Yaşlanmadan sonra ¹⁾ yırtılma mukavemeti, en az, N/cm ²				
Tip 1 ve Tip 3, -tek katman	8	-	-	-
Tip 2 ve Tip 4, dış katman	-	8	-	-
Sertlik derecesi, Shore A				
Tip 1 ve Tip 3, tek katman	65±8	-	50±8	-
Tip 2 ve Tip 4				
-ara katman	-	41±8	-	-
-dış katman	-	63±8	-	65±8
Yaşlanmadan sonra ¹⁾ sertlik derecesi değişimi, en çok, Shore A				
Tip 1 ve Tip 3, tek katman	±15	-	-	-
Tip 2 ve Tip 4				
-ara katman	-	-	±12	-
Esneme mukavemeti ²⁾ 30,000 esnetmeden önce kesikteki büyümeye, en fazla, mm			4	
Hidroliz, 150,000 esnetmeden önce kesikteki büyümeye, en fazla, mm	-	-	6	6

¹⁾ Yaşlandırma işlemi için deney numuneleri 100°C±5°C'da 70 saat bekletilecek ve deney numuneleri 20°C ± 2°C'da 3 saat bekletildikten sonra ilgili deneye tabi tutulur.

²⁾ Esneme testi, tabanın üzerindeki taban astarı vb diğer malzemeler çıkarıldıkten sonra sadece tabana uygulanır.

4.2.2.5 Mostra (çıkarılabilir iç taban)

4.2.2.5.1 Mostra ortopedik şekillendirilmiş olmalı, modaya ve teknolojiye uygun olarak köpük, sünger, keçe vb yumuşak malzeme üzerine aşınmaya dayanıklı havlu, dokusuz kumaş, triko kumaş vb yapıştırılmak suretiyle kaplanarak yapılmış olmalıdır.

4.2.2.5.2 Madde 5.3.34'e göre deneye tabi tutulduğunda mostranın su absorbsiyonu en az 70 mg/cm² olmalı ve su desorbsiyonu, absorbe edilen suyun kütlesi % 80'inden az olmamalıdır.

4.2.2.5.3 pH değeri: en az 3,2 olmalıdır.

4.2.2.5.4 Mostrada azo boyar madde kullanılmamalıdır.

4.2.2.6 Taban desteği

4.2.2.6.1 Taban astarının altına kamara boşluğu bölümüne yay çeliğinden taban desteği konulmalıdır.

4.2.2.6.2 Taban desteğinin kalınlığı en az 0,5 mm olmalıdır.

4.2.2.6.3 Taban desteğinin sertliği 40-60 HRC arasında olmalıdır.

4.2.2.7 Dikiş ipliği

4.2.2.7.1 Malzeme, poliamid veya polyester olmalıdır.

4.2.2.7.2 Kopma mukavemeti en az 30 N olmalıdır.

4.2.2.8 Bot bağları

Bot bağlarının kopma mukavemeti en az 500 N olmalıdır.

4.2.2.9 Bombe malzemesi

Bombe malzemesi olarak inceltmiş kenarları hariç en az 1,5 mm kalınlığında, elyaf takviyeli termoplastik kullanılmalıdır.

4.2.2.10 Fort malzemesi

Fort malzemesi olarak en az 1,8 mm kalınlığında elyaf takviyeli termoplastik veya sıkıştırılmış kösele tozundan yapılmış malzeme kullanılmalıdır.

4.2.2.11 İmalatı tamamlanmış botun fonksiyonel özellikleri Çizelge 5'de belirtildiği gibi olmalıdır.

Çizelge 5 - İmalatı tamamlanmış botun özellikleri

ÖZELLİK	İSTENEN DEĞER
Antistatiklik (elektrik direnci), kΩ	100 – 1,000,000
Saya - alt taban açılma mukavemeti, en az, N/mm	4 (test sırasında tabanda malzemeden yırtılma olursa 3)
Taban katları arasındaki açılma mukavemeti, en az, N/mm	4 (test sırasında tabanda malzemeden yırtılma olursa 3)
Topuk bölgesinin enerji absorbsiyonu, en az, Joule	20
Taban kayma değeri, seramik zeminde SLS ile (SRA), en az -Öne doğru topuk kayma -Öne doğru düz kayma	0,28 0,32
Madde 5.3.44'e göre deneye tabi tutulduğunda su geçirmezliği	Çorap ve emici kâğıdın toplam kütlesindeki değişim en çok 20 g

4.3 Hatalar

Hatalar, kritik, büyük ve küçük hata şeklinde sınıflandırılarak Çizelge 6'da belirtilmiştir.

Çizelge 6- Hatalar

Botun kısmı	Hata ve Tanımı	Sınıflandırma		
		Kritik	Büyük	Küçük
Taban	Tabanda, hava kabarcığı, şekil bozukluğu olması		X	
	Taban ile saya birleşim yerinde 2 mm'den uzun zimpara kaçıklarının bulunması		X	
	Taban katmanlarının görünümünün düzgün olmaması		X	
Saya	Yanık, çürük, ispire yaralı, nokralı, ateş damgali bölge bulunması	X		
	Dikiş hataları, en az 2 dikiş adımı uzunluğunda dikilmemiş yerlerin bulunması		X	
	Sarkan dikiş ipliği uçları bulunması			X
	Saya deri ve tekstil kısımlarında renk değişimi, renk farklılıklarları, harelenmesi vb bulunması		X	
Bot İçi	Saya tekstil kısmında kırışık yerlerin bulunması		X	
	Astarla saya arasında boşluk ve kırışıklık bulunması		X	
	Astarda herhangi bir kesik, delik, yırtık bulunması	X		
	Astarın kirli, lekeli olması			X
Dil	Astar dikişlerinin düzgün yapılmamış olması		X	
	Ortopedik şekillendirilmiş iç tabanın düzgün olmaması ve bot boyutuna uygun olmaması		X	
Dil	Dil malzemelerinde, sayaya montesinde ve dikişlerinde kırışıklık, kayma, potluk vb bulunması		X	

4.4 Boyut ve toleranslar

4.4.1 Bot boyutları TS 5553'e uygun olmalıdır.

4.4.2 Bir çift botun tekleri arasında ayak uzunlığında en çok 2 mm, gamba yüksekliklerinde en çok 5 mm farklılık kabul edilir.

4.5 Özellik, muayene ve deney madde numaraları

Bu standardda öngörülen özellikler ile bunların muayene ve deney madde numaraları, Çizelge 7'de verilmiştir.

Çizelge 7 – Özellik, muayene ve deney madde numaraları

Özellik	Özellik madde No	Muayene ve deney madde No
Ambalajlama muayenesi	6.1	5.2.1
Hata muayenesi	4.3	5.2.2
Boyut muayenesi	4.4	5.2.3
Genel özellikler	4.2.1	5.2.2
Deri kalınlığı	4.2.2.1	5.3.1
Deri kopma mukavemeti ve uzama	4.2.2.1	5.3.2
Deri yırtılma mukavemeti	4.2.2.1	5.3.3
Deride yağ miktarı	4.2.2.1	5.3.4
Deride su penetrasyonu	4.2.2.1	5.3.5
Deride su absorpsyonu	4.2.2.1	5.3.6
Deri esneme deneyi	4.2.2.1	5.3.7
Deri pH değeri	4.2.2.1	5.3.8
Deri su buharı geçirgenliği	4.2.2.1	5.3.9
Deri sırtmeye karşı renk haslığı	4.2.2.1	5.3.10
Deride toplam sulfat külü	4.2.2.1	5.3.11
Deride krom VI muhtevası	4.2.2.1	5.3.12
Deride azo boyar madde	4.2.2.1	5.3.13
Tekstil malzeme cinsi	4.2.2.2, 4.2.2.3	5.3.14
Tekstil birim alan kütlesi	4.2.2.2, 4.2.2.3	5.3.15
Tekstil kopma mukavemeti	4.2.2.2	5.3.16
Tekstil pH değeri	4.2.2.2, 4.2.2.3, 4.2.2.5, 4.2.2.5.3	5.3.17
Tekstil yüzey ıslanmasına karşı direnç	4.2.2.2	5.3.18
Tekstil yıkamadan sonra boyut değişimi	4.2.2.2	5.3.19
Tekstil yüzey aşınma dayanımı	4.2.2.2, 4.2.2.3	5.3.20
Tekstil ticari ve ev tipi yıkamaya karşı renk haslığı	4.2.2.2	5.3.21
Tekstil hava şartlarına karşı renk haslığı	4.2.2.2	5.3.22
Tekstil sırtünmeye karşı renk haslığı	4.2.2.2	5.3.23
Tekstilde azo boyar madde	4.2.2.3, 4.2.2.3, 4.2.2.5, 4.2.2.5.4	5.3.24
Tekstil su geçirmezlik	4.2.2.3	5.3.25
Tekstil su buharı geçirmeye karşı koyma direnci	4.2.2.3	5.3.26
Tekstil ısıl direnç değeri	4.2.2.3	5.3.27
Kauçuk ve poliüretan tanınması	4.2.2.4	5.3.28
Taban yoğunluğu	4.2.2.4	5.3.29
Taban aşınma mukavemeti	4.2.2.4	5.3.30
Taban yırtılma mukavemeti	4.2.2.4	5.3.31
Taban sertliği	4.2.2.4	5.3.32
Taban esneme mukavemeti	4.2.2.4	5.3.33
Taban hidroliz	4.2.2.4	5.3.34
Mostranın su absorpsyonu-desorpsyonu	4.2.2.5.2	5.3.35
Çelik sertlik değeri	4.2.2.6	5.3.36
İplik kopma mukavemeti	4.2.2.7	5.3.37
Bot bağı kopma mukavemeti	4.2.2.8	5.3.38
Bot antistatiklik	4.2.2.11	5.3.39
Bot saya-alt taban arasında açılma mukavemeti	4.2.2.11	5.3.40
Bot taban katları arasında açılma mukavemeti	4.2.2.11	5.3.41
Bot topuk bölgesinin enerji absorpsyonu	4.2.2.11	5.3.42
Bot taban kayma değeri	4.2.2.11	5.3.43
Bot su içerisinde yürümede su geçirmezlik	4.2.2.11	5.3.44

5 Numune alma, muayene ve deneyler

5.1 Numune alma

5.1.1 Parti

Bir defada ürettiği varsayılan aynı sınıf, tip ve tür botlar bir parti olarak kabul edilir.

5.1.2 Muayeneler için numune alma

Parti büyüğününe göre muayeneler için alınacak numuneler, TS 2859-1 Çizelge 1 Genel Muayene Seviyesi 2'ye göre alınır.

5.1.3 Deneyler için numune alma

Muayene için alınan numuneler bir parti kabul edilerek bu partiden deneyler için alınacak numune sayısı TS 2859-1 Çizelge 1 Genel Muayene Seviyesi 2'ye göre belirlenir.

5.2 Muayeneler

5.2.1 Ambalaj muayenesi

Ambalaj ve üzerindeki işaretler gözle muayene edilir. Sonucun Madde 6.1 ve Madde 6.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

5.2.2 Hata muayenesi

Numuneler, gözle muayene edilerek hatalar açısından incelenir, TS 2859-1 Çizelge 3A'ya göre kabul edilebilir kalite seviyesi 6,5 olmalıdır. Botlarda kritik hata bulunmamalıdır. İki küçük hata bir büyük hata olarak dikkate alınmalıdır.

5.2.3 Boyut muayenesi

Numunelerin boyutları uygun bir ölçme aleti yardımıyla ölçülür. Sonucun Madde 4.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3 Deneyler

5.3.1 Deri kalınlığı tayini

TS 4117 EN ISO 2589'a göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.2 Deri kopma mukavemeti ve uzama tayini

TS EN ISO 3376'ya göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.3 Deri yırtılma mukavemeti tayini

TS 4118-2 EN ISO 3377-2'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.4 Yağ miktarı tayini

TS EN ISO 4048'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.5 Su penetrasyonu tayini

TS EN ISO 20344'te su nüfuziyeti ve su absorpsiyonu tayini deneyi için taşıımı verilen cihaz kullanılarak numune 2 h süreyle deneye tabi tutulur. 2 h süre sonunda derinin et tarafına su damlası geçip geçmediği kontrol edilir. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.6 Su absorpsiyonu tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.7 Esneme deneyi

70 mm x 45 mm boyutunda kesilen deri numunesi sıra sıra kismi dışarıya gelecek şekilde uzun ekseni boyunca ikiye katlanır. Dakikada 100 defa bükülme yapabilen bir esneklik ölçer (flexometre) veya benzeri cihazın tam yatay konumda olan üst mandalına takılır. Mandalı dibine gelecek şekilde aşağı doğru 90° kıvrılır. Numune gerilmeden alt mandala sokulur ve sıkıştırılır. Sayaç sıfırlanır. Cihaz çalıştırılır, saat başlarında numune kontrol edilerek sıra tarafında çatlama görülenle kadar cihaz çalıştırılmaya devam edilir. Çatlama oluştuğu zamanki esneme sayısı kaydedilir. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.8 Deri pH değeri tayini

TS EN ISO 4045'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.9 Su buhari geçirgenliği tayini

TS EN ISO 14268'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.10 Deride sürtmeye karşı renk haslığı tayini

TS EN ISO 11640'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.11 Toplam sulfat külü tayini

TS 4125 EN ISO 4047'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.12 Krom VI muhtevası tayini

TS EN ISO 17075'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.13 Deride azo boyar madde tayini

TS EN ISO 17234-1 ve TS EN ISO 17234'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.1'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.14 Tekstil malzeme cinsi tayini

TS 4739'a göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2 ve Madde 4.2.2.3'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.15 Birim alan kütlesi tayini

TS 251'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.16 Kopma mukavemeti tayini

Kaplamlı kumaşların kopma mukavemeti tayini TS 2008 EN ISO 1421 Metot 1'e göre, kaplamasız kumaşların kopma mukavemeti tayini TS EN ISO 13934-1'e göre yapılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.17 Tekstil pH değeri tayini

TS EN ISO 3071'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'yeve Madde 4.2.2.3'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.18 Yüzey ıslanmasına karşı direncin tayini

TS 259 EN 24920'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.19 Yıkamada boyut değişimi tayini

TS EN ISO 3759'a göre hazırlanan kumaş numuneleri, TS EN ISO 6330 Çizelge-1 İşlem No:5A'ya göre muameleye tabi tutulur. TS EN ISO 6330 madde 8,1'e (İşlem A – Doğru Boyunca Askılı Kurutma) göre kurutulur. Boytlardaki değişme TS EN ISO 5077'ye göre hesaplanır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.20 Yüzeysel aşınma direnci tayini

TS EN 530 Metot-2'ye göre, 9 kPa basınçta ($47,5 \pm 2,5$) devir/min hızda 280 no.lu zımpara ile yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye ve Madde 4.2.2.3'e uygun olup olmadığına bakılır. Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunedede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.21 Yıkamaya karşı renk haslığı tayini

TS EN ISO 105 C06, Çizelge-2, A-1-S deney şartına göre çok lıfli refakat bezi kullanılarak yapılır. Bulunan sonucun Madde 4.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.22 Hava şartlarına karşı renk haslığı tayini

TS 4460 EN ISO 105 B04'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.23 Sürtmeye karşı renk haslığı tayini

TS EN ISO 105 X12'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.24 Tekstilde azo boyar madde tayini Yasaklı azo boyar madde tayini; TS EN 14362-1 ve TS EN 14362-3'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2, 4.2.2.3 ve 4.2.2.5'e uygun olup olmadığına bakılır.**5.3.25 Su geçirmezlik tayini**

TS 257 EN 20811'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunedede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.26 Su buharı geçirmeye karşı direncin tayini

TS EN 31092'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunedede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.27 Isıl direnç tayini

TS EN 31092'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyülükte deney numunesi parçası, mamul bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunedede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.28 Taban malzemesi tayini

FTIR veya DSC kullanılarak yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.2'ye uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.29 Taban yoğunluğu tayini

TS 2827 ISO 2781 Metod A'ya göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.30 Taban aşınma mukavemeti tayini

TS 11007'ye göre yapılır. Test, botta kullanılan taban malzemesinden basılan plaka kullanılarak yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.31 Taban yırtılma mukavemeti tayini

TS 4698 ISO 34-1 Yöntem A'ya göre yapılır. Test, botta kullanılan taban malzemesinden basılan plaka kullanılarak yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyüklükte deney numunesi parçası, mamlı bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.32 Taban sertliği tayini

TS ISO 48'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.33 Esneme mukavemeti tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.34 Hidroliz deneyi

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.4'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.35 Su absorpsiyonu - desorpsiyonu tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.5'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.36 Çelik sertlik tayini

TS EN ISO 6508-1'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.6'ya uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.37 İplik kopma mukavemeti tayini

TS EN ISO 2062'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.6'ya uygun olup olmadığına bakılır.

Gerekli olan büyüklükte deney numunesi parçası, mamlı bot üzerinden alınamadığında deney, taraflar arasında mutabakat kaydıyla botun yapıldığı malzemeden alınan numune üzerinden yapılabilir. Bu durumda bottan numune çıkarılarak yapılan deneyler de bu numunede tekrarlanarak, numune olarak alınan malzeme ile botta kullanılan malzemenin aynı özellikte olup olmadığı belirlenir.

5.3.38 Bot bağı kopma mukavemeti tayini

TS 3248'de belirtilen metoda göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.7'ye uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.39 Antistatiklik tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.8'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.40 Saya-alt taban arasında açılma mukavemeti tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.8'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.41 Taban katlararası açılma mukavemeti tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.8'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.42 Topuk bölgesinin enerji absorpsiyonu tayini

TS EN ISO 20344'e göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.8'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.43 Taban kayma değeri tayini

TS EN ISO 13287'ye göre yapılır. Sonucun Madde 4.2.2.8'e uygun olup olmadığına bakılır.

5.3.44 Su içerisinde yüreme deneyi:

Deneyde kullanılan test cihazının hızı 66 ± 2 adım/min, bükülme açısı $35^\circ \pm 10^\circ$ olmalıdır. Cihazın mekanik ayağının altına en az 3 katlı renkli kâğıt havlu yerleştirilmeli ve üzerine %100 pamuklu en az 3 saat $40^\circ\text{C} \pm 2^\circ\text{C}$ etüvde kurutulmuş açık renkli (beyaz çorap tavsiye edilir) pamuklu çorap giydirilmelidir.

Deneyde kullanılacak numune botların numaraları cihaz üzerindeki yapay ayaktan büyük seçilmelidir. (Yapay ayak 42 numara ise 43, 44, 45 numaralı botlar seçilebilir.) Botlar mekanik ayak üzerine yerleştirilmeli, giyme pozisyonunda bağçıklar bağlanmalıdır. Bot cihaza yerleştirildikten sonra botun bombe kısmı yüreme sırasında su altında kalacak şekilde olmalıdır.

Cihaz çalıştırılır. Cihazda 500.000 adım sonunda botlar yerinden çıkarılır. Çorap ve emici kâğıt üzerinde gözle görülebilen ve elle hissedilebilen ıslaklık olup olmadığı elle ve gözle kontrol edilir. Çorap ve kâğıtta ıslaklık olması durumunda bot uygun değil olarak değerlendirilir.

5.4 Değerlendirme

Madde 5.1'e göre alınan numunenin Madde 4.2'de verilen özelliklerden herhangi birine uymaması hâlinde, numunenin alındığı parti standarda aykırı sayılır.

5.5 Muayene ve deney raporu

Muayene ve deney raporunda en az aşağıdaki bilgiler bulunmalıdır:

- Firmanın adı ve adresi,
- Muayenenin ve deneyin yapıldığı yerin ve laboratuvarın adı,
- Muayene ve deneyi yapanın ve/veya rapor imzalayan yetkililerin adları, görevleri ve meslekleri,
- Numunenin alındığı tarih ve muayene ve deney tarihi,
- Numunenin tanıtılması,
- Muayene ve deneyde uygulanan standartların numaraları,
- Sonuçların gösterilmesi,
- Muayene ve deney sonuçlarını değiştirebilecek faktörlerin mahzurlarını gidermek üzere alınacak tedbirler,
- Uygulanan muayene ve deney yöntemlerinde belirtilmeyen veya mecburi görülmeyen, fakat muayene ve deneyde yer almış olan işlemler,
- Standarda uygun olup olmadığı,
- Rapor ait seri numarası ve tarih, her sayfanın numarası ve toplam sayfa sayısı.

6 Piyasaya arz

6.1 Ambalajlama

6.1.1 Bir çift bot, tekler bir birini deform etmeyecek şekilde ince bir ambalajlama kağıdına sarıldıktan sonra uygun boyutlarda karton kutuya konulmalıdır.

6.1.2 Bir çift bot içeren birden fazla bot kutusu, nakliye veya depolama amacı ile koli kutuları vb malzeme ile ambalajlanır. Bir nakliye ambalajı içerisinde bulunan botların hepsi aynı numara olmalıdır. Nakliye ambalajının brüt kütlesi 50 kg'i geçmemeli ve her birinin içerisinde bir çeki listesi (kolisaj) konulmalıdır.

6.2 İşaretleme

Bot kutuları ve nakliye koli kutularının üzerine, kolayca okunabilecek ve zamanla silinmeyecek şekilde, en az aşağıdaki bilgiler yazılmalı veya bu bilgilerin bulunduğu uygun bir etiket konulmalıdır.

- Firmanın ticari unvanı veya kısa adı, adresi, varsa tescilli markası,
- Bu standardın işaret ve numarası (TS 2946 şeklinde),
- Taban malzemesi cinsi,
- Sınıfı, tipi, türü,
- Bot numarası,
- Nakliye ambalajının brüt kütlesi,
- Nakliye ambalajındaki bot çifti sayısı,
- Mamulün özel imalat kod numarası veya barkodu
- TM işaretü veya menşei ülke adı.

Bu bilgiler gerekiğinde Türkçenin yanı sıra yabancı dille de yazılabilir.

7 Çeşitli hükümler

Üretici veya tedarikçi, bu kriterde uygun olarak ürettiğini beyan ettiği bot için istenildiğinde, kriterde uygunluk beyannamesi vermek veya göstermek mecburiyetindedir. Bu beyannamede, satış konusu botun;

- Madde 4'te belirtilen özelliklerde olduğunu,
- Madde 5'te belirtilen muayene ve deneylerin yapılmış ve uygun sonuç alınmış bulunduğu belirtilmesi gereklidir.

Yararlanılan kaynaklar

- M.S.B.İğininin Bot Teknik Şartnameleri
- EGM.İögünün Bot Teknik Şartnameleri
- MIL-B 6362F(1) Boots, extreme cold weather,
- MIL-B-41816H Boots, cold weather, insulated rubber,
- MIL-BTL-32237B Boot, combat, hot weather, army,
- MIL-B-44152C(1) Boots, combat, mildew and water resistant